

Pastiersky list na Nedel'u Svätej Rodiny – 26.12.2021

Drahí bratia a sestry, milé rodiny.

Je čas Vianoc, kedy hodnota rodiny naberá na dôležitosti. Počas sviatkov väčšina ľudí precitne a ešte intenzívnejšie prežíva potrebu rodinného zázemia. Na druhej strane však vianočné sviatky môžu zvýrazniť aj nedostatky v rodinách, či dokonca absenciu rodín a tak spôsobovať úzkosť. Niektorí sa tešia, že môže byť so svojimi a iní zase smúti, lebo stratil alebo ani nenašiel priestor prijatia. Pretrvávajúca pandemická kríza ešte viac prehĺbila tieto rozdiely. Veľká časť spoločenského, pracovného i duchovného života sa uzavrela práve do našich domácností. A tam, kde sú fungujúce vzťahy, sa prežíva pokoj. Avšak tam, kde sa skrývali problémy, je doma ťažké vydržať.

V prvú vianočnú nedeľu, keď si osobitne pripomíname Svätú Rodinu – Ježiša, Máriu a Jozefa – sú naše kresťanské rodiny pozvané k určitej reflexii nad svojím životom. A naši kňazi sú zase pozvaní k reflexii nad svojím osobným prínosom k pastoračnej starostlivosti o rodiny vo svojich farnostiach. O to viac, že stále prežívame rok Svätej Rodiny.

Svätá Rodina je nám tu predstavená ako model, ktorý máme nasledovať. Avšak tento model sa nám môže zdať dosť vzdialený, lebo súčasná situácia rodín už aj na východe Slovenska je dosť náročná až alarmujúca. Sme súčasťou západnej civilizácie, v ktorej je tradičná rodina veľmi skúšaná a spochybňovaná. Ale nemá to byť dôvod na to, aby sme iba kritizovali a moralizovali. Práve naopak, je to dôvod na to, aby sme ešte viac prinášali Ježišov ideál tam, kde sa vytratí láska, pokoj a skutočná radosť. Preto vás chceme povzbudiť. Svätá Rodina je modelom hlavne v tom, ako do každej reality života chce vstúpiť Boh.

Všimnime si to cez dnešné Božie Slovo, konkrétne cez udalosť z evanjelia sv. Lukáša. Evanjelista tu zachytáva situáciu, keď Svätá Rodina prichádza na sviatky do Jeruzalema. Ježiš má dvanásť rokov. Pri návrate domov Mária s Jozefom zisťujú, že Ježiš nie je s nimi, a tak utekajú späť hľadať ho. Nakoniec ho našli v chráme. Ježiš sa im to snaží vysvetliť, ale ako uvádza Lukáš, oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril (Lk 2,41-52).

Táto udalosť sa v mnohom dotýka aj nášho reálneho života. Je to napríklad rozmer straty. Ježiš sa stratil a Máriu a Jozefa to privádza na miesto, kde prebýva Boh, teda do chrámu (Lk 2,46). Každá strata dotýkajúca sa rodiny je ťaživou skúsenosťou. Môže ísť o stratu blízkeho človeka, ktorý odišiel do večnosti (čo je v týchto dňoch oveľa častejšou skúsenosťou mnohých). Môže ísť o rozchody manželov. Môže ísť o impulzívne odchody detí z rodín. Môže ísť o stratu vzájomnej dôvery, trpezlivosti, či nádeje na zmenu.

Sú to bolestivé momenty, ale všetky tieto skúsenosti straty sa môžu stať príležitosťou ako znovu objaviť Boha v živote. Vo všetkých takých a podobných situáciách chceme stáť pri vás a pomáhať vám ľudsky aj duchovne. Chceme byť pastoračne vnímaví a pozorní na chvíle akejkoľvek straty v našich rodinách. Hlavne ak ide o stratu samotného Ježiša zo stredu rodiny. Takéto straty často ostávajú bez povšimnutia. A práve preto je táto nedeľa príležitosťou na reflexiu, či aj u nás doma sa také niečo nestalo.

Je tu aj iná rovina dnešnej evanjeliovej udalosti a to je rozmer nepochopenia. Ježiš sa snaží situáciu vysvetliť, no Mária a Jozef nepochopili slovo, ktoré im hovoril. To však nebráni tomu, aby život tejto rodiny pokračoval a aby Ježiš bol poslušný Jozefovi a Márii a aby sa rozmáhal v múdrosti, veku a v obľube u Boha i u ľudí (Lk 2,51-52). Nepochopenie je častou súčasťou

rodinného života. Práve kvôli rozmanitosti našich pováh a rôznosti našich svetov sa často nechápeme. Ale nemusí to byť hneď dôvodom na rozchody a rozbroje. V rámci medziľudských vzťahov často stojíme pred tajomstvom, ktoré v danej chvíli nevieme pochopiť a dokonca nám môže spôsobovať kríž. No od kríža nemusíme hneď utekať, hoci mu celkom dobre nerozumieme.

A aby sme spoločne viac osvetlili tajomstvo manželstva a rodiny, veľmi povzbudzujeme snúbencov a ich duchovných otcov k dôslednej príprave na sviatosť manželstva. Vrelo odporúčame aj aktivity nášho Arcidiecézneho centra pre rodinu, ktoré už pomáhalo nejednému manželstvu či rodine. Chceme v našich farnostiach s veľkou citlivosťou podporovať stretnutia manželských párov, deň rodiny, modlitby otcov i matiek a podobné aktivity, ktoré často dokážu pomôcť preklenúť momenty nepochopenia v rodinných spoločenstvách a pomáhajú navzájom si niesť kríž.

Dnešná evanjeliová udalosť nesie v sebe ešte aj rozmer úzkosti a bolesti. Práve táto udalosť podľa tradície je jednou z bolestí našej patrónky – Sedembolestnej Panny Márie. Mária v dnešnom evanjeliu hovorí: „Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali.“ (Lk 2,48) Evanjelista Lukáš poznamenáva, že keď Mária chce obnoviť jednotu rodiny, hľadá svoje dieťa až s úzkosťou. Čo to pre nás znamená?

Nuž sú v živote veci, ktoré robíme len tak, bez veľkého nasadenia, nejako nám na tom až tak nezáleží. Sú zasa veci, pre ktoré sa vieme zanietiť a robíme ich s veľkým záujmom. Ale sú aj také dôležité veci, ku ktorým pristupujeme až s úzkosťou. Medzi nich by mala patriť jednota rodiny. Nech na to pamätajú všetci, ktorí majú účasť na živote rodiny a nech je to aj pre našich kňazov povzbudenie, aby urobili všetko pre zachovanie jednoty rodín. Jednota rodiny si zaslúži, aby sme ju vyhľadávali s úzkosťou až bolesťou, napriek všetkým skutočnostiam, ktoré ju spochybňujú, či narúšajú. Jednota rodiny, ktorá má prednosť pred materiálnou prosperitou, pred osobnými záujmami, či všelijakými technickými vymoženosťami.

Bratia a sestry! Nech ste v akejkoľvek situácii rodinných vzťahov a nech ste v akomkoľvek životnom rozpolžení, chceme vám zvestovať, že Boh prichádza do každej reality nášho života so svojím požehnaním. To je posolstvo Vianoc. Veľmi nám záleží na tom, aby sme v našej arcidiecéze a v jej farnostiach mali pevné rodinné spoločenstvá. A zároveň, aby sme boli nablízku tým, ktorí z rôznych dôvodov potrebujú oporu, usmernenie, povzbudenie. Nech vás všetkých požehnáva Pán, ktorý si vybral práve prostredie rodiny, aby vstúpil do našich životov a menil tento svet.

Milostiplné vianočné sviatky, požehnaný a v zdraví prežitý každý deň nového roka vám zo srdca prajeme a žehnáme v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

✠ Mons. Bernard Bober, arcibiskup-metropolita

✠ Mons. Marek Forgáč, pomocný biskup

Prečítajte namiesto homílie.